

Міністерство освіти і науки України
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор навчально-наукового інституту
педагогіки і психології

 С.М. Кондратюк
« 29 » серпня 20 19 р.

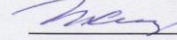
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

другий (магістерський) рівень
галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 073 Менеджмент
освітня-програма/програми Менеджмент освіти
Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією

НН інституту педагогіки і психології

« 29 » серпня 2019 р.

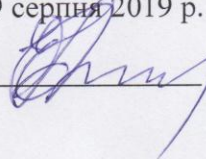
Голова Т.Б. Тарасова, кандидат
психологічних наук, доцент

СУМИ – 2019

Розробники: Корж-Усенко Л.В. д.п.н., доцент

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри (Козлова О. Г.)

СумДПУ, 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Напрямок підготовки 07 Управління та адміністрування 01 Освіта/Педагогіка		
Розділ – 1	Спеціальність 073 «Менеджмент», 011 Освітні, педагогічні науки	Рік підготовки:	
Змістових розділів – 1		I-й	I-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		II-й	II-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		14 год.	
		Практичні, семінарські	
		10 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		64 год.	
		Вид контролю: залік	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчального курсу: підвищення рівня правової обізнаності студентів спеціальності 073 «Менеджмент», 011 Освітні, педагогічні науки їх правосвідомості та правової культури.

Завдання навчального курсу: ознайомити студентів з нормативно-правовими аспектами, що регулюють діяльність закладу освіти; спонукати до використання здобутих знань у практичній професійній діяльності; дотримуватися норм чинного законодавства в міжособистісних відносинах та в суспільстві, вміти захистити свої особисті та професійні права та права своїх вихованців тощо.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Міжпредметні зв'язки здійснюються з базовими педагогічними дисциплінами, філософією, психологією, методологією, теорією організації інших спеціальностей.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу «Правове забезпечення професійної діяльності» студенти повинні **знати та вміти:**

Знання: – понятійний апарат дисципліни; – мету, сутність, значення, складові нормативно-правового забезпечення діяльності закладів освіти; – права та обов'язки суб'єктів управління і суб'єктів навчально-виховного процесу; – види установчих документів закладу освіти; особливості правового статусу закладу освіти та його керівника.	ПРН1	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.
	ПРН2	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.
	ПРН 7.	Організовувати навчальний процес, наукову та виховну діяльність науково-педагогічних працівників.
	ПРН 8.	Вибудовувати стратегію і тактику професійного зростання науково-педагогічного працівника ЗВО,

		методично підвищення кваліфікації працівників. супроводжувати професійної науково-педагогічних
<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати закони, укази, постанови, положення, інші документи з правового забезпечення діяльності закладу освіти; – користуватися нормативно-правовою базою в освітянській галузі прогнозувати можливості виникнення і вирішення проблемних ситуацій. 	<p>ПРН 9.</p> <p>ПРН 19.</p> <p>ПРН 19.</p>	<p>Аналізувати професійної фахівця у. особливості діяльності та значущих якостей</p> <p>Застосовувати знання рідної мови, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою</p> <p>Формувати вимоги щодо збереження навколишнього середовища, дотримання санітарно-гігієнічного режиму, забезпечувати охорону праці учасників освітнього процесу</p>
<p>Комунікація:</p> <p>K1. Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>K2. Використання іноземних мов у професійній діяльності.</p>	<p>ПРК 1</p> <p>ПРК 2.</p>	<p>Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.</p> <p>Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.</p>

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	<p>Теоретична підготовка: вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань.</p> <p>Практична підготовка: може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно</p>

	використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
В	<p>Теоретична підготовка: вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях. формулюванні висновків. застосуванні теоретичних знань на практиці.</p> <p>Практична підготовка: за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання.</p>
С	<p>Теоретична підготовка: володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу.</p> <p>Практична підготовка: має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.</p>
Д	<p>Теоретична підготовка: має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки.</p> <p>Практична підготовка: планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.</p>
Е	<p>Теоретична підготовка: студент не володіє навчальним матеріалом у загальному обсязі.</p> <p>Практична підготовка: виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>
FX	<p>Теоретична підготовка: студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.</p> <p>Практична підготовка: виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>
F	Теоретична підготовка: студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума	Підсумковий (залік)
Змістовий модуль 1								100	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
12	12	14	12	14	12	12	12		

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюється у формі поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- усна відповідь на занятті – 2 бали;
- доповнення на занятті – 1 бал;
- виконання домашніх комплексних завдань – 1 бал,
- самостійна робота студента - 1 бал.

Підсумкова оцінка за кожне заняття виставляється за середнім арифметичним показником.

Тематична оцінка є арифметичною сумою балів у результаті різних видів занять (семінарських, індивідуальних, самостійної роботи).

У випадку, коли студент не готовий до виконання визначеного завдання, бали йому не нараховуються.

Модульний контроль проводиться в аудиторії як підсумкова контрольна

робота за даним змістовим модулем з метою оцінки результатів знань студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Тривалість письмового модульного контролю – одна академічна година.

Контрольна робота передбачає виконання студентами письмових відповідей на питання. За кожну правильну відповідь студенту нараховується 3 балів. Результати контрольної роботи зі змістового модуля оцінюються за 9-бальною шкалою.

Студенти, які протягом триместру набрали необхідну кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни, – не менше 60 балів, мають можливість:

- не складати залік, а отримати його автоматично, відповідно до рейтингової оцінки, переведеної в оцінку за національною шкалою;
- складати залік з метою підвищення рейтингу з дисципліни.

Якщо студент виконав і захистив види робіт, відвідував лекції, семінарські та індивідуальні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, то до його підсумкової оцінки додаються **заохочувальні бали (до 15 балів):**

- відвідування 90 % лекцій – 5 балів;
- наявність рукописного конспекту лекцій – 2 бали;
- підготовка доповідей, статей, повідомлень, участь у конференціях, круглих столах, конкурсах – 8 балів та ін.

Сума заохочувальних балів автоматично зараховується при виставленні загальної підсумкової оцінки.

Загальна підсумкова оцінка студента з навчальної дисципліни розраховується за накопичувальною системою і дорівнює сумі всіх балів, які було здобуто на кожному з етапів контролю – поточного, модульного контролю, ІНДЗ, підсумкового контролю, та заохочувальних балів. Загальна максимальна кількість балів – **100**.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий розділ 1. Нормативно-правове забезпечення управління закладом освіти.

Тема 1. Освіта як пріоритет державної політики: законодавчий рівень.

Види нормативно-правових документів, що регулюють відносини у сфері управління закладом освіти (Конституція України, закони України, укази Президента України, постанови Кабміну, розпорядчі документи МОНМС України, виконавчих органів державної влади та місцевого самоврядування, керівника закладу освіти), їх специфіка і субординація.

Конституція України - основний закон нашої держави. Права і обов'язки громадян України. Право на освіту і його реалізація.

Права дитини в законодавстві України і міжнародному праві. Дитина як суб'єкт правовідносин. Права та обов'язки дитини в Конституції України, в цивільному, сімейному, кримінальному кодексах, їх узгодження з нормами європейського права. «Конвенція про права дитини».

Тема 2. Законодавство України про освіту.

Загальна характеристика законодавства України в галузі освіти. Державні концепції, програми, національні доктрини розвитку освіти.

Мета, завдання, принципи, освіти. Структура системи освіти. Права та обов'язки суб'єктів педагогічного процесу.

«Закон про освіту», «Закон про загальну середню освіту», «Закон про професійно-технічну освіту», «Закон про дошкільну освіту», «Закон про позашкільну освіту». Їх структура, основні поняття і зміст.

Тема 3. Суб'єкти управління закладом освіти.

Структура управління освітою. Система суб'єктів державного управління освітою. Повноваження Міністерства освіти України та інших міністерств і відомств України. Місцевий рівень управління закладом освіти. Повноваження місцевих органів державної виконавчої влади у сфері освіти. Повноваження органів місцевого самоврядування. Закон України «Про місцеве самоврядування».

Органи громадського самоврядування у закладах освіти. Загальні збори (конференція) колективу закладу освіти. Районна, міська, обласна конференція педагогічних працівників. З'їзд працівників освіти Автономної Республіки Крим. Всеукраїнський з'їзд працівників освіти.

Правовий статус керівника закладу освіти. Положення про Раду закладу.

Тема 4. Адміністрація закладу освіти. Юридична відповідальність керівника закладу освіти.

Посадові обов'язки. Вимоги до керівника закладу освіти.

Поняття та види юридичної відповідальності керівника закладу освіти, порушення законодавства України. Поняття і види юридичної відповідальності керівника закладу освіти.

Адміністративна відповідальності керівника закладу освіти. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Види адміністративних проступків.

Дисциплінарна відповідальність керівника закладу освіти. Види дисциплінарних проступків. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Кримінальна відповідальність керівника закладу освіти. Підстави для притягнення до кримінальної відповідальності. Службові злочини згідно з Кримінальним кодексом України. Види службових злочинів.

Тема 5. Особливості правового статусу закладів освіти державної і недержавної форми власності.

Нормативно-правове забезпечення діяльності дошкільного закладу освіти. Органи управління і контроль за діяльністю дошкільного закладу освіти.

Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу загальної середньої освіти. Правовий статус і органи самоврядування закладу загальної середньої освіти. Контроль за діяльністю.

Правове регулювання управління позашкільним закладом освіти.
Державний контроль за діяльністю позашкільних закладів освіти.

Особливості правового регулювання управління професійно-технічним закладом освіти. Органи державного управління професійно-технічною освітою. Міжгалузева рада з професійно-технічної освіти. Органи самоврядування професійно-технічного закладу освіти. Керівник професійно-технічного закладу освіти.

Особливості правового регулювання управління вищим закладом освіти., принципи управління вищим закладом освіти. Органи самоврядування вищих закладів освіти. Права та обов'язки керівника ВНЗ.

Порядок обрання керівника закладу освіти державної і недержавної форми власності.

Асоціація закладів освіти недержавної форми власності.

Тема 6. Правові засади трудових відносин у закладі освіти

Трудовий кодекс України. Колективний договір (угода), його зміст та порядок укладання. Зміни і доповнення до колективного договору. Контроль за виконанням колективного договору.

Трудовий договір – головний інститут трудового права. Поняття трудового договору, його відмінності від колективного договору. Права і обов'язки сторін трудового договору.

Процедура звільнення з роботи. Згода профспілкових органів на звільнення. Трудові книжки. Розрахунок по виплатах при звільненні.

Поняття та методи забезпечення трудової дисципліни. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Статuti і положення про трудову дисципліну. Методи переконання, заохочення, примусу.

Поняття, підстави та порядок накладення дисциплінарних стягнень. Дисциплінарний проступок. Стягнення за порушення трудової дисципліни: догана, звільнення. Оскарження дисциплінарного стягнення.

Матеріальна відповідальність працівників. Визначення матеріальної шкоди і порядок її компенсації.

Система соціального захисту працівників освіти.

Тема 7. Фінансово-господарська діяльність закладу освіти.

Фінансово-господарська діяльність закладів освіти та установ, організацій і підприємств системи освіти. Основні і додаткові джерела фінансування закладів освіти. Законодавчі засади благодійності у сфері освіти.

Угоди закладу освіти: види та напрями.

Порядок забезпечення діяльності закладу матеріальними ресурсами. Тендерні процедури. Порядок і процедури прийняття управлінських рішень з купівлі, продажу, передачі, здачі в оренду юридичним та фізичним особам рухомого і нерухомого майна. Порядок підготовки рішень та списання застарілого обладнання закладу.

Порядок та нормативи ціноутворення на вироблену закладом продукцію та надані ним послуги. Законодавчі та нормативно-правові акти України з питань ціноутворення.

Тема 8. Контроль діяльності закладу освіти.

Поняття та види контролю за діяльністю закладу освіти. Органи державного контролю діяльністю закладу освіти.

Державна атестація закладу освіти як основна форма державного контролю. Порядок державної атестації загальноосвітніх, професійно-технічних, дошкільних та позашкільних закладів освіти. Акредитація вищого закладу освіти. I-II рівня акредитації.

Контроль з боку Державної контрольно-ревізійної служби України. Ревізія у закладах освіти.

7.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
лек		пр	лаб	ср	
1	90	14	10	-	64
Розділ 1					
Змістовий розділ 1. Нормативно-правове забезпечення управління закладом освіти.					
Тема 1. Освіта як пріоритет державної політики: законодавчий рівень	14	2	2		10
Тема 2. Законодавство України про освіту	15	3	2		10
Тема 3. Суб'єкти управління закладом освіти.	17	3	2		12
Тема 4. Адміністрація закладу освіти.. Юридична відповідальність керівника закладу освіти.	15	2	1		12
Тема 5. Особливості правового статусу закладів державної і недержавної форми власності	8	2	1		5
Тема 6. Правові засади трудових відносин у закладі освіти.	8	2	1		5
Тема 7. Фінансово-господарська діяльність закладу освіти.: правовий аспект.	5	-	-		5
Тема 8. Контроль діяльності закладу освіти.	5	-	1		5
Консультація	2				
Усього годин	90	14	10		64

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Освіта як пріоритет державної політики: законодавчий рівень	2
2	Законодавство України про освіту	3
3	Суб'єкти управління закладом освіти.	3
4	Адміністрація закладу освіти. Юридична відповідальність керівника закладу освіти.	2
5	Особливості правового статусу закладів державної і недержавної форми власності	2
6	Правові засади трудових відносин у закладі освіти.	2

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Освіта як пріоритет державної політики: законодавчий рівень	2
2	Законодавство України про освіту	2
3	Суб'єкти управління закладом освіти.	2
4	Адміністрація закладу освіти. Юридична відповідальність керівника закладу освіти.	1
5	Особливості правового статусу закладів державної і недержавної форми власності	1
6	Правові засади трудових відносин у закладі освіти.	1
8	Контроль діяльності закладу освіти.	1

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Освіта як пріоритет державної політики: законодавчий рівень	10
2	Законодавство України про освіту	10
3	Суб'єкти управління закладом освіти.	12
4	Адміністрація закладу освіти. Юридична відповідальність керівника закладу освіти.	12
5	Особливості правового статусу закладів державної і недержавної форми власності	5
6	Правові засади трудових відносин у закладі освіти.	5
7	Фінансово-господарська діяльність закладу освіти: правовий аспект.	5
8	Контроль діяльності закладу освіти.	5

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Конституція України (Основний закон). – К. : УПФ; Право, 2001. – 80 с.
2. Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР «Про освіту» // Голос України. – 1996. – 25 квітня (№ 77). – С. 3–6.
3. Закон України «Про освіту» / Законодавство України про загальну середню освіту. – К. : Юрінком Інтер. – 1999. – С. 13–31.
4. Закон України «Про вищу освіту» // Уряд. кур'єр (Орієнтир). – 2002. – 15 травня (№ 86). – С. 2.
5. Закони України про освіту / за ред. С. Борисенка. – Х : Берун. – 2007. – 326 с.
6. Кодекс законів України / за ред. К. Єлисавенка. – Вид.2. – К : Знання. – 2004.
7. Кодекс законів про Працю України // Право і практика: щомісячний бюлетень. – 1.
8. Указ Президента України від 17.04.2002 р. «Про Національну доктрину розвитку освіти». № 374 // Освіта України. – 2002. – 21 квітня (№ 33). – С. 4–6.
9. Державна національна програма «Освіта» (Україна 21 століття). – К. : Райдуга, 1994. – С. 39 .
10. Про загальну середню освіту : Закон України від 13 травня 1996 р. // Відомості Верховної ради. – 1999. – № 28. – ст. 230.
11. Про професійно-технічну освіту : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 28. – ст. 215
12. Про охорону праці : Закон України від 24 березня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 317. – ст. 121.
13. Про відпустки : Закон України від 15 листопада 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997 р. – № 2. – ст. 4.
14. Про охорону дитинства : Закон України від 21 червня 2001р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 36. – ст. 142

Інформаційні ресурси

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. <http://www.mon.gov.ua>